

הפקולטה למדע הרווחה והבריאות
كلية علوم الرفاه والصحة
החוג לסייעוד / قسم التمريض
Faculty of Social Welfare & Health Sciences
The Cheryl Spencer Department of Nursing

פרופסור מרים הירשפלד

קורס : מערכת הבריאות וגלובליזציה 290.4828

סמסטר : קיץ

יום : ב' ו-ד'

שעה : 15:00-17:00

דואר אלקטרוני : mj.hirschfeld@gmail.com

Tel. 050 20 35 118

תואר שני בסייעוד מבח"ר

שנה"ל תשע"ו

2016

מערכות בריאות בעידן הגלובלי

תיאור הקורס:

הנושא המרכזי בסמינר זה הוא השפעת הגלובליזציה על בריאות האוכלוסייה בארצות עניות ועשירות ועל מערכות הבריאות. לאור המשבר העולמי בכוח אדם בשרותי הבריאות, הסמינר יעסוק ביחסי הגומלין המורכבים המתקיימים בין הכוחות המשתתפים בתהליכים הגלובליים ובהשפעתם על הבריאות והפערים בבריאות. דגש מיוחד יושם על תפקידן של נשים במדינות עניות ועשירות והאחריות על מתן טיפול המוטלת על כתפיהם. כמו כן ידנו בקורס המשבר הגלובלי בכוח אדם שאחד ממאפייניו הוא מחסור חמור בכוח אדם סיעודי ורפואי ונושאים נבחרים במדיניות בריאות בהקשר של שירותים המיועדים לטיפול ממושך.

מטרת הקורס:

להקנות לסטודנטיות כלים לחקור ולנתח: 1. את השפעת הגלובליזציה על הבריאות בארצות עניות ועשירות ואת חשיבותם של הגורמים החברתיים הקובעים את מצב הבריאות ה - Social Determinants of Health (SDH), 2. את הגורמים הקובעים את המבנה של מערכות בריאות שעליהם נמנים: קביעת מדיניות בריאות, כוח אדם במערכת, מערכות מידע, תקצוב, שירותים (בתי-חולים, מרפאות, מבנים, ציוד ותרופות), 1 - 3. את הענות מערכת הבריאות לצרכים שאינם מוגדרים כרפואיים.

שיטת ההוראה:

הקורס מתקיים במתכונת של דיונים בקבוצה. הסטודנטיות יבחרו בתחילת הסמסטר מדינה אחת לחקירה. הן ינתחו ויתארו: 1. את ההקשרים הגיאוגרפיים-פיזיים והחברתיים-פוליטיים שבמסגרתם מתקיימת המדינה, 2. את המבנה הדמוגרפי, ההיבטים האפידמיולוגיים וההבדלים

הפקולטה למדע הרווחה והבריאות
كلية علوم الرفاه والصحة
החוג לסייעוד / قسم التمريض / עיש ציריל ספנסר
Faculty of Social Welfare & Health Sciences
The Cheryl Spencer Department of Nursing

דמוגרפיים - אפידמיולוגיים הקשורים למעמד חברתי, אזור גאוגרפי, והשתייכות לקבוצות מיעוט, 3. את הגורמים תרבותיים וערכים המשפיעים על הבריאות, ו - 4. ותהליכים חברתיים כמו הגירה.

לחליפין, הסטודנטיות יוכלו לבחור לחקור לעומק את אחד הנושאים, ביטוי במדינות שונות, והקשרם הגלובלי.

הסטודנטיות יכולות לעבוד לבד או בקבוצות של שתיים.

נוכחות:

הנוכחות בשיעורים היא בעלת חשיבות מרכזית ללמידת הנושא. במהלך השיעורים יתקיימו דיונים המבוססים על הכנה מקדימה של חומר קריאה.

חובות הסטודנטית:

לקרוא את קריאת החובה, להשתתף בדיונים, להציג לפני הכיתה את נושא המחקר, להגיש בסיום הקורס עבודה סמינריונית מודפסת שלא תעלה על 25 עמודים.

הציון:

השתתפות בכיתה – 10%

מצגת – 20%

עבודה – 70%

נושאי הקורס:

1. קביעת מדיניות בריאות
2. כוח אדם במערכת הבריאות
3. מערכות מידע
4. תקצוב
5. שירותי בריאות (בתי חולים, מרפאות, תרופות, ציוד ומבנים)
6. הענות המערכת לצרכים הלא רפואיים של האוכלוסייה (פרטיות, כבוד האדם, הנגשה תרבותית)
7. שוויון ואי-שוויון
8. תוצאות בריאות

תוכנית הקורס:

תוכנית הקורס תהיה בהלימה לנושאי החקירה של הסטודנטיות. ביבליוגרפיה

1. בן נון, ג', ברלוביץ, י', ושני, מ' (2005). מערכת הבריאות בישראל. תל-אביב: משרד הביטחון הוצאה לאור.
2. בן נון, ג', וכץ, ח' (2001). השוואות בינלאומיות במערכות בריאות: ארצות OECD וישראל, 1980-1998. ירושלים: משרד הבריאות.
3. דניאל, ט' (2007). במרחק 130 ק"מ מאתנו קיים עולם אחר לחלוטין. זמן הרפואה 3 (24), 42-49.
4. חורב, ט' (2004). מדיניות בריאות בראי החקיקה: מגמות בחקיקת בריאות בישראל בין השנים 1995-2003. רפואה ומשפט, 30, 64-81.
5. חורב, ט' (2007). אספקת סל שירותי הבריאות שבחוק ביטוח בריאות ממלכתי – חובה או המלצה: בריאות השן לתלמידים כמקרה מבחן. רפואה ומשפט, 37, 45-54.
6. ישראלי, א' וחיניץ, ד' (2003). עידכון סל שירותי הבריאות. הרפואה, 142, 100-102.
7. סבירסקי, ב' (2007). ההפרטה במערכת הבריאות הציבורית בישראל: ביטוייה והשלכותיה. תל-אביב: מרכז אדווה.
8. קפלן, ז', קוטלר, מ', וויצטום, א' (2001). שירותי בריאות הנפש בישראל כיוונים ותמורות. הרפואה, 140, 445-440.
9. רוזן, ב', גור, ע', וגרינשטיין, מ' (2006). שר"פ בבת-חולים בירושלים – סוגיות נבחרות. ירושלים: מאירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל, I-VI.
10. רוזן, ב', בן-נון, ג' (2007). חקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי – למה דווקא ב – 1994? בתוך אבירם, א', גל, ג', וקטן, י' (עורכים), עיצוב מדיניות חברתית בישראל מגמות וסוגיות. ירושלים, ישראל: מרכז טאוב.
11. שובל, י' ואנסון, ע' (2001). העיקר הבריאות: מבנה חברתי ובריאות בישראל. ירושלים: הוצאת הספרים ע"ש י.ל. מגנס.
12. שורץ, ש' ודודוביץ, נ' (2005). רפואה, חברה ופוליטיקה – חוק ביטוח בריאות ממלכתי כמקרה מבחן. אצל א' בראלי, ד' גוטווין וט' פרלינג (עורכים). חברה וכלכלה בישראל, מבט היסטורי ועכשווי, עמ' 475-431, באר-שבע, אוניברסיטת בן גוריון, מכון בן גוריון.

- Frenk J, Gomez-Dantes O & Moon S. (2014) From sovereignty to solidarity: a renewed concept of global health for an era of complex interdependence. Lancet; 383:94-97 (www.thelancet.com) accessed: February 16, 2015 .13
- Labonte R. (2012), Global action on social determinants of health. Journal of Public Health Policy, 1-9. .14
- Laaser U. & Brand H. (2014), Global health in the 21st century. Global Health Action. 7: 10.3402/gha.v7.23694. <http://www.globalhealthaction.net/index.php/gha/article/view/23694> accessed: February 16, 2014 .15
- OECD (2014) Health at a glance: Europe 2014, http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/social-issues-migration-health/health-at-a-glance-europe-2014_health_glance_eur-2014-en#page1 (accessed February 16, 2015) .16
- Ravindran TK. S. (2014) Poverty, food security and universal access to sexual and reproductive health services: a call for cross-movement advocacy against neoliberal globalization. Health Matters 22(43): 14-27 .17
- Redfoot D & Houser A, (2008) The international migration of nurses in long-term care. Journal of Aging & Policy 20(2) 259 - 275 .18
- Squires A. & Amico A. (2015) An integrative review of the role of remittances in international nurse migration. Nursing: Research and Reviews 201 5:5 1-12 .19
- WHO, (2006), The World Health Report 2006 - Working together for health. Geneva: World Health Organization
<http://www.who.int/whr/2006/en/index.html> accessed: February 14, 2015. .20

הפקולטה למדע הרווחה והבריאות
كلية علوم الرفاه والصحة

החוג לסייעוד / قسم التمريض / עייש ציריל ספנסר

Faculty of Social Welfare & Health Sciences

The Cheryl Spencer Department of Nursing

אוניברסיטת חיפה
University of Haifa

جامعة حيفا